

УДК 378:373.3.011.3-051:37.016:502.2:044.5.031.42

МИКУЛІН Ю.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.
Мукачівський державний університет

КРИТЕРІЇ І РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА

Використання ІКТ привчає учня жити в інформаційному середовищі, сприяє залученню школярів до інформаційної культури. З огляду на сучасні реалії, вчитель повинен вносити в навчальний процес нові методи подачі інформації. Педагогічна доцільність використання програмно-методичного забезпечення при вивченні курсу «Природознавство» визначається цілями і завданнями курсу, а також можливостями використання персональних комп'ютерів для вирішення практичних завдань з даної дисципліни і необхідністю інтенсифікації й індивідуалізації процесу навчання. Відтак, виникає проблема удосконалення якості підготовки майбутніх учителів до такого виду діяльності.

На основі аналізу низки наукових досліджень з даної проблеми ми виокремили такі критерії готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування ІКТ на уроках природознавства:

– мотиваційно-цільовий, який характеризуємо за такими показниками: відображає професійно-особистісне самовизначення відносно використання ІКТ в початковій школі, дозволяє визначити ціннісне відношення майбутнього вчителя до проектування та використання ІКТ на уроках природознавства, усвідомлення значення вміння проектувати ЕОР для успішної професійної діяльності і самореалізації в майбутній педагогічній діяльності. Майбутній учитель початкової школи розуміє важливість використання ІКТ в професійній діяльності. Стійка мотивація до успішної навчально-професійної діяльності неможлива без проектування та використання ІКТ;

– когнітивний (навчально-змістовий) – відображає наявність сукупності знань, необхідних для проектування ІКТ для початкової школи, повноту, оперативність, гнучкість та систематичність знань; розуміння студентами мети й завдань та бачення способів і результатів застосування ІКТ у навчанні природознавства в початковій школі;

– технологічний (операційно-діяльнісний) – уміння розробляти авторські ЕОР та застосовувати їх при проведенні пробних уроків з природознавства в початковій школі, уміння використовувати створені ЕОР на факультативних заняттях з природознавства в початковій школі; здатність студента до мобілізації, наполегливості та волі для досягнення мети – проектування ЕОР до уроків природознавства в початковій школі; відповідність характеру та обсягу

навчальних завдань можливостям студента до самостійного їх виконання на достатньо високому рівні;

–рефлексивно-прогностичний – розвиток самооцінки особистості й проведення самоаналізу відносно створених ЕОР майбутнім учителем початкових класів; уміння аналізувати навчально-виховний процес з природознавства в початкових класах і його результати; уміння визначати ефективність авторського електронного освітнього ресурсу; здібність до суб'єктивної оцінки результатів своєї діяльності, усвідомлення своїх конкурентних переваг і прагнення до їх нарощування, уміння оцінювати відповідність педагогічних технологій з використанням ЕОР сучасним вимогам.

Вважаємо, що значення комплексного критерію є позитивним, якщо за певними показниками цього критерію доведено перевагу експериментальної групи в порівнянні з контрольною і в складі критерію відсутні показники, за якими спостерігається статистично значуща перевага контрольної групи.

Відповідно критеріїв і показників виділено такі рівні готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування ІКТ на уроках природознавства:

– високий характеризується сформованістю науково-методичних осно педагогічного проектування, чітким і усвідомленим виконанням всіх етапів проектування ЕОР, включаючи їх циклічність; методично грамотному використуванні ЕОР й чіткому представленні використування ЕОР в навчально-виховному процесі; у студента спрямованість дій визначається суспільно значущою мотивацією, загальнолюдськими цінностями, розумінням суспільних запитів до сучасної системи освіти; вибір тематики ЕОР, його конструювання й подальше використування в навчальному процесі підкріплено внутрішніми мотивами; студент уміє розробляти і застосовувати електронні освітні ресурси, визначати доцільність їх розробки, здійснює рефлексію власної діяльності і здатний до самовдосконалення в галузі створення і застосування ЕОР;

– достатній характеризується науково-професійною усвідомленістю діяльності; умінням доцільно виділяти тематику майбутнього ЕОР у відповідності до ІКТ; умінням проводити пошук необхідних елементів ЕОР, використуючи спеціалізовані сайти, освітні портали, електронні бібліотеки, електронні енциклопедії, словники, довідники; проектувати та використувати різноманітні мультимедійні форми подачі інформації (текст, графіка, різні види анімації, аудіо, відео, навчальні презентації, дидактичні ігри, тести); студент уміє розробляти і застосовувати певні типи електронних освітніх ресурсів для проведення пробних уроків природознавства в початковій школі, враховуючи принципи проектування ЕОР; але у створеному ЕОР є певні недоліки;

– низький – обмеженим володінням ключовими поняттями, використування ЕОР мотивується тільки зовнішніми мотивами, студент не бачить доцільності застосування їх у навчальному процесі або ж застосовуються вже готові ЕОР з істотними недоліками, допускає методичні помилки; рішення, що приймаються в процесі педагогічної діяльності, суперечливі, часто недоцільні, невчасні, неточні, неоригінальні.

Таким чином, визначені рівні дозволять зробити діагностику готовності майбутніх учителів до застосування ІКТ в навчально-виховному процесі природознавства.

УДК 373.2.091.33-027.22:73

МИКУЛІНА А. К., ТАНЧАК А. М.
Мукачівський державний університет

СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ ДЕКОРАТИВНОГО ЛІПЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Головною метою дошкільної освіти, окресленої Базовим компонентом дошкільної освіти в Україні, є формування основи «особистісної культури» через відкриття її світу в його цілісності та різноманітності.

Особливе місце в цьому займає ліплення. Ліплення як вид дитячої художньої діяльності в особистісно-орієнтованій моделі дошкільної освіти спрямоване на розвиток перцептивної сфери дитини, уявлень про форму, будову, пропорції, динаміку і пластику предметів, реалізацію її природної потреби в самостійній, ініціативній, творчій активності, задоволенні особистих інтересів у спілкуванні, грі, пізнанні творів скульптури [1].

Про широке виховне значення ліплення писали педагоги та психологи: А.В. Запорожець, Є.І. Ігнат'єв, В.С. Кузз'як, Б.М.Неменський, Б.М. Теплов, Є.А. Фльоріна, Н.Б.Халезова, Т.Я.Штикалова, Б.П.Юс'єв та інші.).

Питанням декоративного ліплення займалися Т.С.Комарова, Т.М.Доронова, Н.Б. Халезова, Т.В. Черних, Т.Г. Казакова.

Декоративне ліплення як предметна діяльність — це створення дітьми посуду, декоративних пластин, прикрас, скульптур за мотивами народних іграшок, виготовлення сувенірів-оберегів. Декоративне ліплення збільшує можливості дітей в образотворчості тим, що збагачує зображальні техніки новим оригінальним способом оздоблення предметів, об'ємних форм, окреслює для дитини нові способи для самореалізації в соціумі через виготовлення нескладних прикрас [2].

Декоративне ліплення дозволяє вчити дітей попередньо обдумувати тему, створювати заздалегідь ескіз у вигляді малюнка, умовно вирішувати форму предмета і розпис.

Декоративне ліплення пов'язане з ознайомленням дітей з народними її видами. Відома дослідниця в галузі дитячого декоративного ліплення Н. Халезова зазначала, що під впливом народної іграшки діяльність дитини в ліпленні набуває активного творчого характеру.

Для успішного оволодіння навичками декоративного ліплення педагог використовує предмети декоративно-ужиткового мистецтва, художні вироби народних майстрів України та інших країн, наприклад, закарпатські, косівські, опішнянські керамічні та яворівські дерев'яні іграшки, посуд Опішні, Косова, Ужгорода, Василькова.

У декоративному ліпленні діти працюють з глиною, пластиліном, воском, тістом. За технологією декоративного ліплення дитина може оздобити предмет

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>